

อัตราค่าไฟฟ้าและประเภทของผู้ใช้ไฟฟ้า

แนวทางในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้า

กิจการไฟฟ้าทั่วไปมักจะใช้วิธีการคำนวณจ่ายส่วนเพิ่มในระยะยาว (Long - run marginal cost approach) มาพิจารณาในการกำหนดโครงสร้างของอัตราค่าไฟฟ้าบางประเภท ซึ่งในทางทฤษฎี การจำแนกอัตราค่าไฟฟ้าตามประเภทของผู้ใช้ไฟฟ้าสามารถกระทำได้ แต่อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติการจำแนกอัตราค่าไฟฟ้างกล่าวอาจถูกจำกัดด้วยขีดความสามารถของการติดตั้งเครื่องวัดไฟฟ้า ปัญหาของการจัดทำใบเสร็จรับเงิน และความสามารถของผู้ใช้ไฟฟ้าในการทำความเข้าใจอัตราค่าไฟฟ้าซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ไฟฟ้าเองอีกด้วย (Munasinghe Warford 1982 : 83)

การไฟฟ้านครหลวงได้มีแนวทางในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าแสดงในแผนภูมิที่ 3 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบ่งผู้ใช้ไฟฟ้าออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยพิจารณาจากลักษณะการใช้ไฟฟ้าของผู้ใช้ไฟฟ้าเหล่านั้น ทั้งนี้โดยมีเหตุผลว่าเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละรายซึ่งมีลักษณะการใช้ไฟฟ้าแตกต่างกัน และเมื่อผู้ใช้ไฟฟ้าได้รับความเป็นธรรมแล้วก็จะมีความเชื่อถือไว้วางใจ และมีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้กิจการนั้นมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น ตัวอย่างเช่น แบ่งผู้ใช้ไฟฟ้าออกเป็นประเภทบ้านอยู่อาศัย และประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรม ลักษณะการใช้ไฟฟ้าของประเภทบ้านอยู่อาศัยคือ มีการใช้ไฟฟ้ามากในเวลากลางคืนระหว่างเวลาประมาณ 19.00 - 20.00 น. ส่วนในเวลากลางวันมีการใช้ไฟฟ้าน้อยมาก ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทนี้จะทำให้เกิดความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดในระบบ ซึ่งการไฟฟ้าจะต้องเตรียมพลังไฟฟ้าไว้ให้เพียงพอกับความต้องการนั้น นับว่าเป็นประเภทที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง แต่อย่างไรก็ตาม การใช้ไฟฟ้าของผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทนี้ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรมนั้น มีการใช้ไฟฟ้าในเวลากลางวันมากกว่ากลางคืน ลักษณะการใช้ไฟฟ้าสม่ำเสมอกว่าประเภทบ้านอยู่อาศัย แต่ใช้ไฟฟ้าสำหรับประกอบธุรกิจการค้า ซึ่งได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการใช้ไฟฟ้า

2. ตั้งอัตราค่าไฟฟ้าสำหรับผู้บริโภคแต่ละประเภท การที่จะตั้งอัตราค่าไฟฟ้าสำหรับแต่ละประเภทได้ จำเป็นต้องรู้ค่าใช้จ่ายต่อปี (Annual Cost of Service) ของผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทเสียก่อน แล้วจึงตั้งอัตราค่าไฟฟ้าให้มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของแต่ละประเภทนั้น ซึ่งอัตราค่าไฟฟ้าสำหรับแต่ละประเภทย่อมแตกต่างกันออกไป ในขั้นแรกจะหาค่าใช้จ่ายต่อปีของผู้ใช้ไฟฟ้ารวมทุกประเภทไว้ ขั้นต่อไปคือจำแนกค่าใช้จ่ายนั้นออกไปยังผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภท วิธีจำแนกค่าใช้จ่ายกระทำโดยแบ่งค่าใช้จ่ายต่อปีออกเป็น Component ใหญ่ ๆ 3 Component ด้วยกัน แล้วจำแนกค่าใช้จ่ายแต่ละ Component ออกไปยังแต่ละประเภท คือ

2.1 Demand Component หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับความต้องการพลังไฟฟ้าโดยเฉพาะ ได้แก่ส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ค่าเสื่อมราคา และผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงกับโรงจักรและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความต้องการพลังไฟฟ้าของผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภท และจำแนกไปยังผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทตามอัตราส่วนของความต้องการพลังไฟฟ้าของประเภทนั้น ๆ

2.2 Energy Component หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าที่ไม่เกี่ยวกับขนาดของความต้องการพลังไฟฟ้า ได้แก่ค่าซื้อกระแสไฟจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ค่าใช้จ่ายนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพลังงานไฟฟ้าที่ผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทต้องการใช้ และจำแนกไปยังผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทตามอัตราส่วนของการใช้พลังงานไฟฟ้าของประเภทนั้น ๆ

2.3 Customer Component หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับผู้ใช้ไฟฟ้าโดยตรง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องวัดไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในการจดหน่วยไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในการควบคุมบัญชีผู้ใช้ไฟฟ้า การเก็บเงินและบริการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังประกอบด้วยค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ค่าเสื่อมราคา และผลตอบแทนจากการลงทุน ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับ Demand Component ด้วย ค่าใช้จ่ายนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภท และจำแนกไปยังผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทตามอัตราส่วนของจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าของประเภทนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากลักษณะที่ต่างกันของผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภท ตลอดทั้งความแตกต่างกันของค่าใช้จ่ายโดยตรงของแต่ละประเภท เช่น ค่าควบคุมบัญชีผู้ใช้ไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายจดหน่วยไฟฟ้า เป็นต้น การจำแนกอาจกระทำให้ละเอียดยิ่งขึ้นโดยการให้น้ำหนักผู้ใช้ไฟฟ้าเสียก่อน

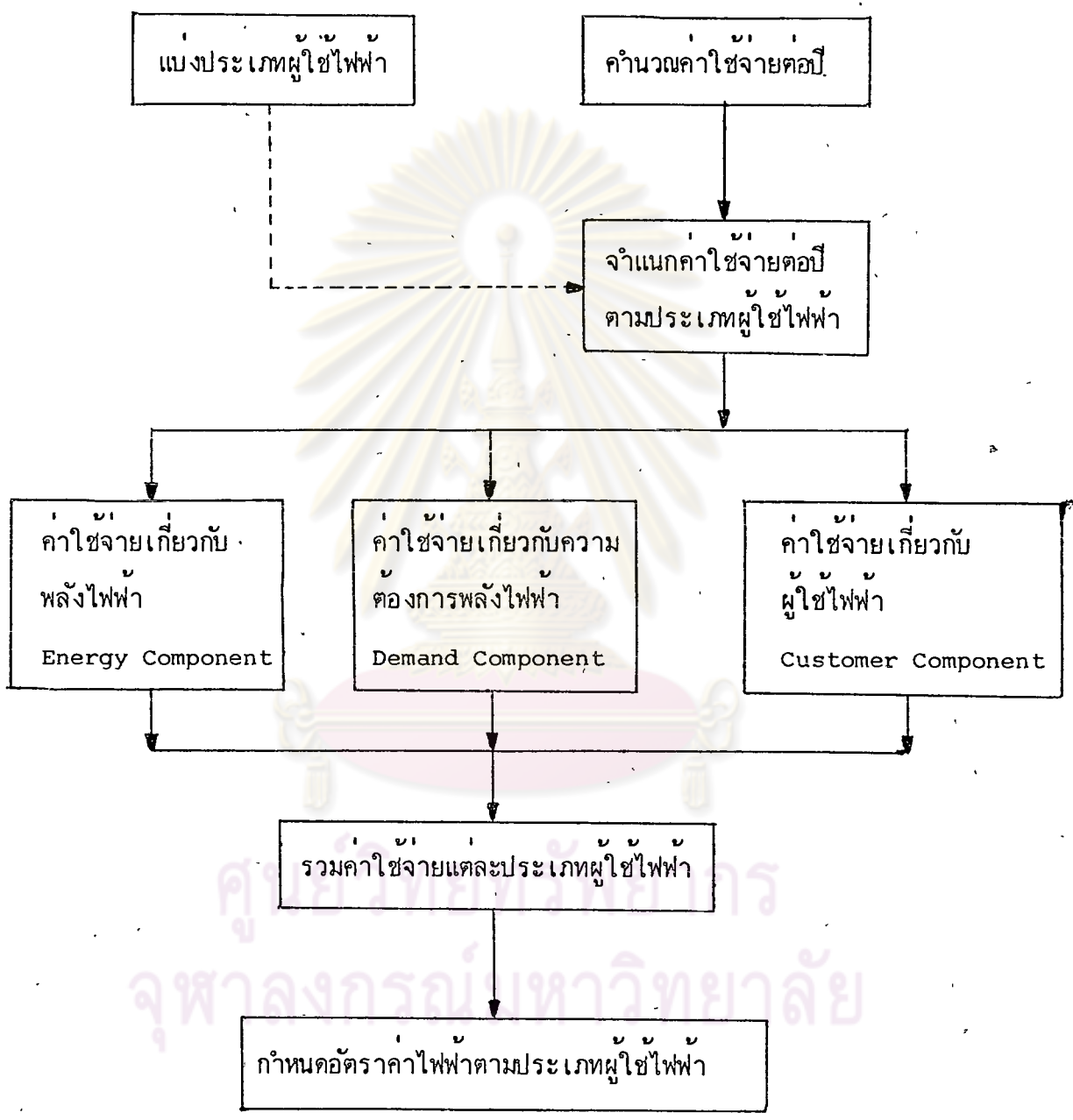
ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์หาตัวเลขที่ถูกต้องโดยละเอียดเป็นมี ๆ ไป

เมื่อจำแนกค่าใช้จ่ายทั้ง 3 Component ไปยังผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทแล้ว จึงรวมค่าใช้จ่ายแต่ละ Component ของแต่ละประเภท เป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายของแต่ละประเภท แล้วตั้งอัตราค่าไฟฟ้าให้มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายนั้น

การตั้งอัตราค่าไฟฟ้ามิใช่เพียงเพื่อให้มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเท่านั้น แต่ต้องเป็นการตั้งโดยเฉลี่ยต้นทุนค่าใช้จ่ายไปในระหว่างผู้ใช้ไฟฟ้าทุกรายในแต่ละประเภทอย่างสมเหตุสมผลด้วย และต้องเป็นอัตราที่เข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยากในการคำนวณสำหรับการจัดทำใบเก็บเงิน และที่สำคัญคือต้องเป็นการชักจูงส่งเสริมให้มีการใช้ไฟฟ้ามากยิ่งขึ้นอาจกล่าวได้ว่าการตั้งอัตราค่าไฟฟ้าเป็นศิลปศาสตร์มากกว่าวิทยาศาสตร์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 แสดงแนวทางในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง

อนึ่ง การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณากำหนดอัตราค่าไฟฟ้า ได้แก่ นโยบายรัฐบาล และ เงื่อนไขของสัญญา เงินกู้ที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีภาระผูกพันกับธนาคารโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อค่าซื้อกระแส ไฟของการไฟฟ้านครหลวง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดนโยบายรัฐบาลผ่านคณะกรรมการพิจารณา กำหนดนโยบายพัฒนาไฟฟ้า ประกอบด้วย

รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์	
เทคโนโลยีและการพลังงาน	รองประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	"
ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน	"
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจ	
และสังคมแห่งชาติ	"
ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	"
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	"
ผู้ว่าการ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	"
ผู้ว่าการ การไฟฟ้านครหลวง	"
ผู้ว่าการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	"
ผู้ว่าการ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	"
อธิบดีกรมโยธาธิการ	"

เลขาธิการการพลังงานแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายพัฒนาไฟฟ้า รับนโยบายจากคณะรัฐมนตรีมอบให้ คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงค่าไฟฟ้า ดำเนินการปรับปรุงค่าไฟฟ้าให้เป็นไปตามนโยบาย ของรัฐบาล คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงค่าไฟฟ้าประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

เลขาธิการการพลังงานแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	อนุกรรมการ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุกรรมการ

ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

"

ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวง

"

ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

"

ผู้แทนกรมโยธาธิการ

"

ผู้แทนการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

"

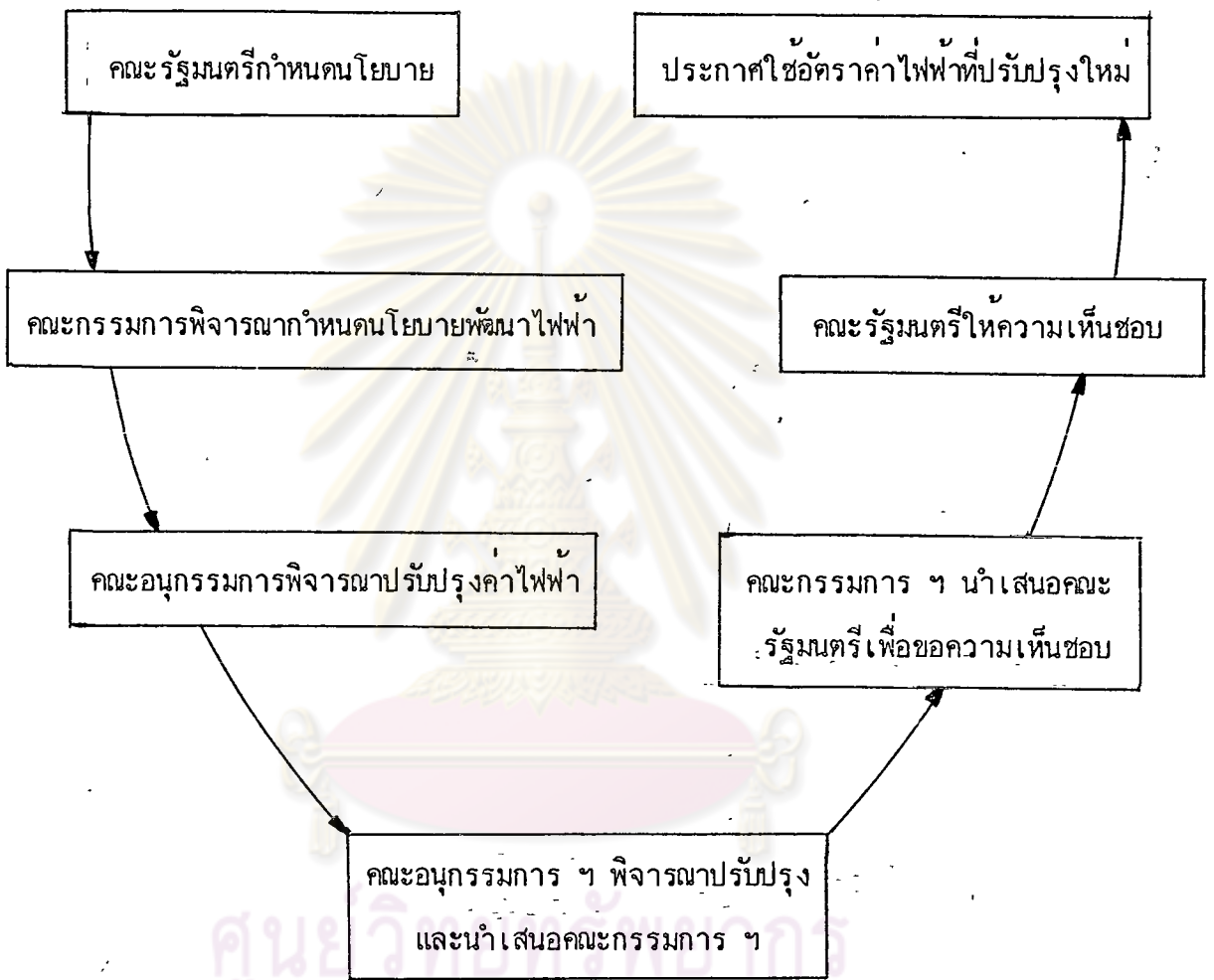
ผู้แทนการพลังงานแห่งชาติ

อนุกรรมการและเลขานุการ

เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงค่าไฟฟ้าได้ดำเนินการปรับปรุงค่าไฟฟ้าให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลแล้ว จะนำเสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายพัฒนาไฟฟ้าพิจารณาแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อประกาศใช้อัตราค่าไฟฟ้าที่ปรับปรุงใหม่ต่อไป การปรับอัตราค่าไฟฟ้านี้แสดงในแผนภูมิที่ 4

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4 แสดงการปรับอัตราค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงในปัจจุบัน

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบของอัตราค่าไฟฟ้า

อัตราค่าไฟฟ้าแบ่งเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้ 2 ลักษณะคือ

1. Flat - Rate Schedule แบบนี้ราคาต่อหน่วยคงที่ไม่ว่าจะมีการใช้ไฟฟ้ามากน้อยเพียงใด มีข้อดีคือคิดได้สะดวก ง่าย และรวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ แม้จะมีการใช้ไฟฟ้ามากขึ้น แต่อัตราก็ไม่ลดลง จึงไม่เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

2. Progressive - Rate Schedule แบบนี้คือราคาต่อหน่วยสูงขึ้น เมื่อมีการใช้ไฟฟ้ามากขึ้น ซึ่งส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้ไฟฟ้า

3. Block - Rate Schedule แบบนี้ราคาต่อหน่วยจะถูกลงตามลำดับของ Block - Rate ที่กำหนดขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการใช้ไฟฟ้ามากขึ้น ราคาเฉลี่ยต่อหน่วยจะถูกลงจึงมีลักษณะเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น Block - Rate Schedule แบ่งออกเป็นลักษณะย่อย ๆ ได้ 3 แบบคือ

3.1 แบบที่มี Block - Rate ส่วนเดียวคือมีเฉพาะค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Charge) แบบนี้เหมาะสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย และประเภทที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้าไม่มากนัก ต้นทุนค่าใช้จ่ายของ Demand Component, Energy Component และ Customer Component รวมทั้งค่าไฟฟ้าค่าสุดท้ายรวมอยู่ในค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Charge) ทั้งหมด

3.2 แบบที่มี Block - Rate 2 ส่วนคือ ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า (Demand Charge) และค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Charge) แยกจากกันโดยเด็ดขาดแบบนี้น่าเหมาะสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ ต้นทุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ Customer Component จะคิดรวมอยู่ในค่าความต้องการพลังไฟฟ้า Block - Rate นี้ อาจตั้งเฉพาะค่าความต้องการพลังไฟฟ้าหรือค่าพลังงานไฟฟ้าอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง 2 อย่างก็ได้

ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า (Demand Charge) และค่าพลังงานไฟฟ้า

(Energy Charge) วัดได้โดยใช้เครื่องวัดความต้องการพลังงานไฟฟ้า (Demand Meter)

3.3 แบบที่มี Block - Rate 2 ส่วน คือ ค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้า (Demand Charge) และค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Charge) แยกจากกันโดยที่ค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้า ยังมีความเกี่ยวพันอยู่กับค่าพลังงานไฟฟ้า แบบนี้เหมาะสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ เช่นเดียวกับแบบ 3.2

อัตราค่าไฟฟ้าแบบนี้อาจตั้ง Block - Rate เฉพาะค่าพลังงานไฟฟ้าอย่างเดียวก็ได้ โดยรวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ Demand Component และ Customer Component อยู่ด้วย

ตัวอย่างในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าแบบ Block - Rate Schedule ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ 13 ซึ่งแบบที่ 1 คิดเฉพาะค่าพลังงานไฟฟ้า อัตราค่าไฟฟ้าต่ำสุดจะเสียเพียงเดือนละ 5.00 บาท เท่านั้น และค่าพลังงานไฟฟ้าจะมีการปรับไปตามหน่วยที่ใช้ไปเป็นระยะ ๆ

แบบที่ 2 เป็นแบบค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้า และค่าพลังงานไฟฟ้าแยกจากกันโดยเด็ดขาด ค่าไฟฟ้าต่ำสุดในแต่ละเดือนต้องไม่ต่ำกว่าค่าของความต้องการพลังงานไฟฟ้าโดยคิดจากร้อยละ 60 ของความต้องการพลังงานไฟฟ้าสูงสุดในรอบ 12 เดือนสุดท้าย และค่าไฟฟ้านอกจากนี้จะคิดตามค่าของความต้องการพลังงานไฟฟ้ากับค่าพลังงานไฟฟ้าซึ่งค่าทั้ง 2 จะมีการปรับไปตามหน่วยที่เหมาะสมอีกด้วย

แบบที่ 3 เป็นแบบคล้ายกับแบบที่ 2 แต่ค่าพลังงานไฟฟ้าที่คิดอัตราจะมาใช้ความเกี่ยวพันกับค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้าเข้ามาพิจารณาด้วย ในแบบนี้ค่าไฟฟ้าที่ต่ำสุดแต่ละเดือนคิดจากร้อยละ 60 ของความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่สูงที่สุดในรอบ 12 เดือนสุดท้าย เช่นเดียวกับแบบที่ 2 และค่าไฟฟ้านอกจากนี้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่แสดงไว้ในตาราง คือค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้า กับค่าพลังงานไฟฟ้าที่มีความเกี่ยวพันกับค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้าและมีการปรับอัตราค่าไฟฟ้าตามหน่วยที่เหมาะสมเช่นกัน

ส่วนแบบที่ 4 ได้คิดค่าพลังงานไฟฟ้ารวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับความต้องการพลังงานไฟฟ้า และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้ใช้ไฟฟ้าโดยตรง ซึ่งค่าไฟฟ้าต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่าค่าความต้องการพลังงาน

ไฟฟ้าที่คิดในอัตรากิโวลต์ต่อละ 50.00 บาท และค่าไฟฟ้านอกจากนี้ ก็คิดตามหน่วยต่อความ
ต้องการพลังไฟฟ้า ซึ่งมีการปรับเป็นระยะ ๆ ของหน่วยที่ใช้เช่นกัน

ตารางที่ 13 แสดงตัวอย่างอัตราค่าไฟฟ้าแบบ Block - Rate Schedule จำแนกตาม
รูปแบบของการกำหนดค่าไฟฟ้าโดยคิดอัตรารายเดือน

ลักษณะรูปแบบ	รายละเอียดอัตราค่าไฟฟ้าต่อเดือน
1. แบบคิดเฉพาะค่าพลังงานไฟฟ้า	
ค่าพลังงานไฟฟ้า :	
5 หน่วย (กิโวลต์ชั่วโมง) แรก หรือน้อยกว่า	5.00 บาท
45 หน่วยต่อไป หน่วยละ	0.70 บาท
100 หน่วยต่อไป หน่วยละ	0.62 บาท
350 หน่วยต่อไป หน่วยละ	0.52 บาท
เกินกว่า 500 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ	0.41 บาท
ค่าไฟฟ้าต่ำสุด :	เดือนละ 5.00 บาท
2. แบบค่าความต้องการพลังไฟฟ้าและค่าพลังงานไฟฟ้าแยกจากกันโดยเด็ดขาด	
ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า :	
50 กิโวลต์แรก กิโวลต์ต่อละ	33.00 บาท
150 กิโวลต์ต่อไป กิโวลต์ต่อละ	29.00 บาท
เกินกว่า 200 กิโวลต์ขึ้นไป กิโวลต์ต่อละ	23.00 บาท
ค่าพลังงานไฟฟ้า :	
25,000 หน่วยแรก หน่วยละ	0.35 บาท
75,000 หน่วยต่อไป หน่วยละ	0.32 บาท
100,000 หน่วยต่อไป หน่วยละ	0.25 บาท
เกินกว่า 200,000 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ	0.18 บาท
ค่าไฟฟ้าต่ำสุด :	ค่าไฟฟ้าต่ำสุดแต่ละเดือน คือค่าความต้องการพลังไฟฟ้า ซึ่งคิดจากร้อยละ 60 ของความต้องการพลังไฟฟ้าที่สูงสุดในรอบ 12 เดือนสุดท้าย (นับรวม เดือนที่กำลังออกใบเก็บเงิน)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลักษณะรูปแบบ	รายละเอียดอัตราค่าไฟฟ้าต่อเดือน			
3. แบบค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่มีความเกี่ยวข้องกับค่าพลังงานไฟฟ้า				
ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า :	50	กิโลวัตต์แรก	กิโลวัตต์ละ	33.00 บาท
	150	กิโลวัตต์ต่อไป	กิโลวัตต์ละ	29.00 บาท
เกินกว่า	200	กิโลวัตต์ขึ้นไป	กิโลวัตต์ละ	23.00 บาท
ค่าพลังงานไฟฟ้า :	50	หน่วยแรกต่อความต้องการพลังไฟฟ้าหนึ่งกิโลวัตต์	หน่วยละ	0.35 บาท
	150	" " " "	" "	0.32 บาท
	200	" " " "	" "	0.25 บาท
เกินกว่า	400	" " " "	" "	0.18 บาท
ค่าไฟฟ้าต่ำสุด :	ค่าไฟฟ้าต่ำสุดแต่ละเดือน คือค่าความต้องการพลังไฟฟ้า ซึ่งคิดจากร้อยละ 60 ของความต้องการพลังไฟฟ้าที่สูงสุดในรอบ 12 เดือนสุดท้าย (นับรวมเดือนที่กำลังออกใบเก็บเงิน)			
4. แบบค่าพลังงานไฟฟ้ารวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าความต้องการพลังไฟฟ้าและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้ใช้ไฟฟ้าโดยตรง				
ค่าพลังงานไฟฟ้า :	50	หน่วยแรกต่อความต้องการพลังไฟฟ้าหนึ่งกิโลวัตต์	หน่วยละ	0.54 บาท
	150	" " " "	" "	0.49 บาท
	200	" " " "	" "	0.43 บาท
เกินกว่า	400	" " " "	" "	0.41 บาท
ค่าไฟฟ้าต่ำสุด :	ค่าไฟฟ้าต่ำสุดแต่ละเดือน ต้องไม่ต่ำกว่าค่าความต้องการพลังไฟฟ้าที่คิดในอัตรากิโลวัตต์ละ 50.00 บาท			

ประเภทของอัตราค่าไฟฟ้า

ตั้งแต่ปี 2511 เป็นต้นมา การไฟฟ้านครหลวงได้จำแนกอัตราค่าไฟฟ้าตามประเภทของผู้ใช้ไฟถึง 12 ประเภท ซึ่งบางประเภทได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสม ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 14 ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

ประเภทที่ 1 บ้านอยู่อาศัย อัตราค่าไฟฟ้าต่ำสุดจะเสียเดือนละ 5 บาท โดยการใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 5 หน่วย และการใช้หน่วยต่อ ๆ ไป ก็เสียค่าไฟฟ้าแพงเป็นระยะ ๆ ของหน่วยที่ใช้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราค่าไฟในหน่วยต่อ ๆ ไป ของปีก่อนเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน (ก่อนปี 2517) อัตราค่าไฟฟ้าดังกล่าวถ้าผู้ใช้ไฟใช้มาก อัตราดังกล่าวจะลดลงเป็นระยะ ๆ คือใช้มากมีโอกาสได้ใช้ไฟฟ้าถูก แต่เมื่อเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน ก็ได้มีมาตรการในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าขึ้น จึงเป็นเหตุให้อัตราค่าไฟฟ้าจะเป็นอัตราก้าวหน้า คือถ้าใช้ไฟฟ้ามากก็จะเสียค่าไฟฟ้าในราคาที่สูงขึ้น

ประเภทที่ 2 บ้านอยู่อาศัยขนาดเล็ก เป็นการแยกประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า บ้านอยู่อาศัยที่ใช้ไฟไม่เกิน 23 หน่วยต่อเดือน ประเภทนี้ได้ยกเลิกไปเมื่อก่อนสิงหาคม พ.ศ. 2520

ประเภทที่ 3 ธุรกิจขนาดเล็ก อัตราค่าไฟฟ้าต่ำสุดในช่วง กันยายน 2511 - 31 กรกฎาคม 2520 จะเสียเพียงเดือนละ 10 บาท แต่ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2520 จนถึงปี 2526 อัตราค่าไฟฟ้าต่ำสุดได้มีการปรับจาก 10 บาท ถึง 89.72 บาทในปี 2526

ประเภทที่ 4 ธุรกิจขนาดกลาง ค่าไฟฟ้าได้คิดจากอัตราของค่าความต้องการพลังไฟฟ้า ค่าพลังงานไฟฟ้า และค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ รวมกันเป็นอัตราค่าไฟฟ้าที่ได้ใช้ไป โดยพบว่าค่าความต้องการพลังไฟฟ้ากับค่าพลังงานไฟฟ้าจะมีอัตราปรับค่าไฟตามจำนวนหน่วยที่ใช้เป็นระยะ ๆ และจะลดลงตามลำดับ แต่ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทนี้ได้ยกเลิกไปเมื่อก่อนเดือนสิงหาคม 2520

ประเภทที่ 5 ธุรกิจขนาดใหญ่ ค่าไฟฟ้าได้คิดจากอัตราของค่าความต้องการพลังไฟฟ้า ค่าพลังงานไฟฟ้า และค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ เช่นเดียวกับประเภทธุรกิจขนาดกลาง แต่หน่วยที่ปรับของอัตราต่าง ๆ จะมีช่วงกว้างขึ้นและโดยเฉพาะในช่วงปีตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2523 ถึง 2526 อัตราดังกล่าวได้มีการปรับเหลือเพียงอัตราเดียวในแต่ละค่าที่นำมาคิดค่าไฟฟ้า คือ ค่าความต้องการพลังไฟฟ้าคิด กิโลวัตต์ละ 98 บาท เท่ากันทุกช่วงปี ส่วนค่าพลังงานไฟฟ้าคิดหน่วยละ 0.81 บาท ในช่วง กุมภาพันธ์ 2523 จนถึง หน่วยละ 1.52 บาท ในปี 2526 ส่วน

ค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์คิดในอัตราควาร์ (Kvar) ละ 7.00 บาท ในก่อนมกราคม 2524 และเมื่อมกราคม 2524 จนถึง 2526 คิดควาร์ละ 15 บาท

ประเภทที่ 6 ธุรกิจขนาดใหญ่ในระยะเวลา OFF - PEAK อัตราที่นำมาคิดค่าไฟฟ้าคือ ระยะเวลา OFF - PEAK ระยะเวลา ON - PEAK และค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ ธุรกิจ ประเภทนี้ไดยกเลิกไปเมื่อ กุมภาพันธ์ 2523 แล้ว

ประเภทที่ 7 ไฟฟ้าสำรอง ในประเภทนี้มีการแยกเก็บค่าไฟฟ้าไว้ 2 วิธี คือใน กรณีที่ยังไม่ได้มีการใช้ไฟฟ้าสำรองในรอบเดือน เดิมคิด 2 ระยะเวลา อัตรา แต่ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2523 ได้คิดค่าไฟฟ้าในอัตราเดียวคือ คิดกิโวลต์ต่อละ 30 บาท ส่วนอีกในกรณีหนึ่ง คือกรณีที่ได้ มีการใช้ไฟฟ้าสำรองในรอบเดือนแล้วจะใช้วิธีคิดตามประเภทของอัตราค่าไฟฟ้าที่ใช้อยู่ตามปกติ หรือตามอัตราของไฟฟ้าสำรอง อัตราใหม่มีอัตราค่าไฟฟ้าสูงจะคิดตามอัตรานั้น

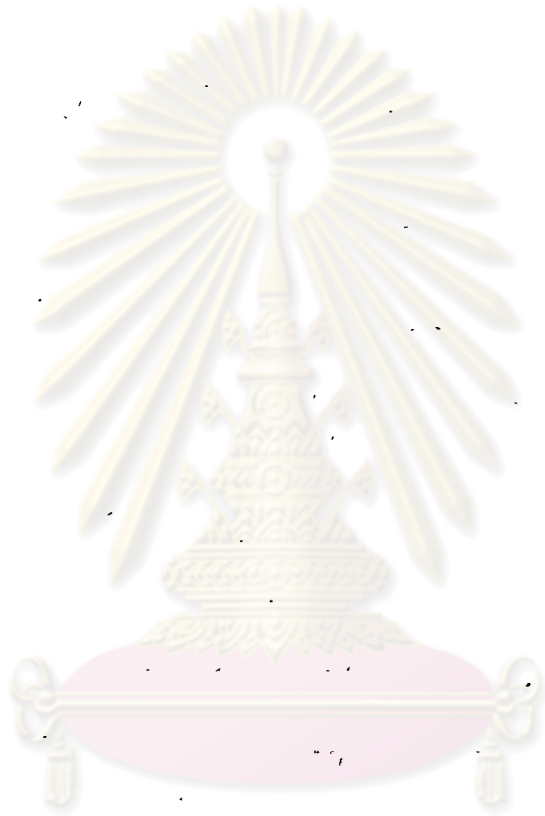
ประเภทที่ 8 อุตสาหกรรมขนาดเล็ก เป็นประเภทที่กำหนดขึ้นมาใหม่เมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2523 อัตราค่าไฟฟ้าได้คิดจากอัตราของค่าความต้องการพลังไฟฟ้า ค่าพลังงาน ไฟฟ้าและค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ โดยค่าความต้องการพลังไฟฟ้า คิดกิโวลต์ต่อละ 98.00 บาท ค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์คิดควาร์ละ 7 บาทและปรับเป็น 15 บาท เมื่อ 10 มกราคม 2524 เป็นต้นมา ส่วนค่าพลังงานไฟฟ้า ก็คิดตามหน่วยที่ใช้และปรับเป็นระยะไป

ประเภทที่ 9 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นประเภทที่กำหนดขึ้นมาในช่วงเดียวกัน กับประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็ก วิธีการคิดอัตราไฟฟ้าก็เช่นเดียวกันแต่จะต่างกันในอัตรา ที่กำหนดของค่าความต้องการพลังไฟฟ้า ค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ และค่าพลังงานไฟฟ้า

ประเภทที่ 10 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในระยะ OFF - PEAK ก็เป็นอีกประเภท หนึ่งที่กำหนดขึ้นมาในช่วงเดียวกันกับประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ ค่าที่นำมาคิดอัตราค่าไฟฟ้าคือ ระยะเวลา OFF - PEAK และระยะเวลา ON - PEAK ของค่าความต้องการกำลังไฟฟ้า ต่อ 1 กิโลวัตต์ และค่าพลังงานไฟฟ้าต่อหน่วย กับค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์รวมกันเป็นอัตราค่าไฟฟ้า ของประเภทที่ 10 นี้

ประเภทที่ 11 ไฟฟ้าสาธารณะและไฟถนน ก่อน เมษายน 2517 อัตราค่าไฟฟ้า ประเภทนี้ คิดตามอัตราซื้อกระแสไฟจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แต่หลังจากนั้น ก็มีการปรับอัตราค่าไฟฟ้าลงมาต่ำกว่าต้นทุนการซื้อคือ คิดเพียงหน่วยละ 0.50 บาท จากราคา ซื้อ 0.5010 บาท จนถึง ปี 2526 คิดเพียงหน่วยละ 1.16 บาท จากราคาซื้อ 1.5406 บาท

ประเภทที่ 12 โรงพยาบาล สถานบริการสาธารณสุข และสถานศึกษาของรัฐ
เป็นประเภทที่แยกออกมาจากประเภทของธุรกิจขนาดเล็กและธุรกิจขนาดใหญ่ เริ่มใช้เมื่อ
1 มกราคม 2526 ในอัตราหน่วยละ 1.86 บาท และปรับมาเป็น 1.84 บาท ตั้งแต่ 1
เมษายน 2526 โดยที่อัตราค่าไฟน้อยที่สุดเดือนละ 18.40 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภท/อัตรากำลังไฟฟ้า	วันที่เริ่มใช้	หน่วย : บาท												
		24 ก.ย. 2511	1 ต.ค. 2513	1 ต.ค. 2515	1 เม.ย. 2517	1 พ.ค. 2518	1 ส.ค. 2520	1 ก.พ. 2523	1 ต.ค. 2523	10 ม.ค. 2524	1 เม.ย. 2524	1 ส.ค. 2524	1 เม.ย. 2525	1 เม.ย. 2526
ประเภท 1 : บ้านอยู่อาศัย														
5 หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) แรกหรือน้อยกว่า		5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
10 หน่วยต่อไป หน่วยละ		-	-	-	-	-	0.70	0.70	0.70	0.70	0.70	0.70	0.70	0.70
10 หน่วยต่อไป "		-	-	-	-	-	-	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90
10 " "		-	-	-	-	-	-	-	1.17	1.17	1.17	1.17	1.17	1.17
45 " "		0.73	0.72	0.70	0.70	0.70	0.90	-	-	-	-	-	-	-
65 " "		-	-	-	-	-	-	-	1.35	1.54	1.83	1.77	1.67	1.65
75 " "		-	-	-	-	-	-	1.17	-	-	-	-	-	-
50 " "		-	-	-	-	-	-	1.27	1.45	1.64	1.93	1.87	1.77	1.75
150 " "		-	-	-	-	-	-	1.35	1.53	1.72	2.01	1.95	1.85	1.83
100 " "		0.65	0.63	0.62	0.72	0.72	-	1.40	1.58	1.77	2.06	2.06	2.06	2.04
340 " "		-	-	-	-	-	0.95	-	-	-	-	-	-	-
350 " "		0.54	0.53	0.52	0.74	0.74	-	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 400 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ		-	-	-	-	-	1.00	1.47	1.65	1.84	2.13	2.13	2.13	2.11
เกินกว่า 500 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ		0.44	0.42	0.41	0.78	0.78	-	-	-	-	-	-	-	-
ประเภท 2 : บ้านอยู่อาศัยขนาดเล็ก														
5 หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) แรกหรือน้อยกว่า		4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	-	-	-	-	-	-	-	-
15 หน่วยต่อไป หน่วยละ		0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	-	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 20 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ		1.71	1.71	1.53	1.53	1.53	-	-	-	-	-	-	-	-
ประเภท 3 : ธุรกิจขนาดเล็ก														
5 หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) แรกหรือน้อยกว่า		10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	20.00	-	-	-	-	-	-	-
40 หน่วยแรกหรือน้อยกว่า		-	-	-	-	-	-	60.00	67.04	76.92	90.52	90.52	90.52	89.72
75 หน่วยต่อไป หน่วยละ		0.76	0.73	0.71	0.87	0.87	1.03	-	-	-	-	-	-	-
220 " "		0.65	0.60	0.57	0.74	0.74	0.97	-	-	-	-	-	-	-
260 " "		-	-	-	-	-	-	1.07	1.25	1.49	1.83	1.83	1.83	1.81
700 " "		0.58	0.54	0.52	0.69	0.69	0.93	1.18	1.36	1.60	1.94	1.94	1.94	1.92
2,000 " "		0.52	0.49	0.46	0.64	0.64	0.77	1.30	1.48	1.72	2.06	2.06	2.06	2.04
เกินกว่า 3,000 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ		0.44	0.42	0.41	0.59	0.59	0.75	1.47	1.65	1.89	2.23	2.23	2.23	2.21

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หน่วย : บาท

ประเภท/อัตราค่าไฟฟ้า	วันที่เริ่มใช้	24 ก.ย.	1 ต.ค.	1 ต.ค.	1 เม.ย.	1 พ.ค.	1 ส.ค.	1 ก.พ.	1 ต.ค.	10 ม.ค.	1 เม.ย.	1 ส.ค.	1 เม.ย.	1 เม.ย.
		2511	2513	2515	2517	2518	2520	2523	2523	2524	2524	2524	2525	2526
ประเภทที่ 4 : ธุรกิจขนาดกลาง														
ค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้า														
50 กิโลวัตต์แรก คิดกิโลวัตต์ละ		34.00	33.00	33.00	41.00	47.00	60.00	-	-	-	-	-	-	-
150 กิโลวัตต์ต่อไป คิดกิโลวัตต์ละ		31.00	30.00	29.00	37.00	43.00	59.00	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 200 กิโลวัตต์ขึ้นไป คิดกิโลวัตต์ละ		27.00	24.00	23.00	31.00	40.00	58.00	-	-	-	-	-	-	-
ค่าพลังงานไฟฟ้า														
50 หน่วยแรก คิดหน่วยละ		0.37	0.36	0.35	0.51	0.54	0.68	-	-	-	-	-	-	-
150 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		0.34	0.32	0.32	0.46	0.49	0.60	-	-	-	-	-	-	-
200 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		0.28	0.25	0.25	0.41	0.43	0.58	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 400 หน่วยขึ้นไป คิดหน่วยละ		0.20	0.18	0.18	0.37	0.41	0.56	-	-	-	-	-	-	-
ค่าเช่าเวอรัฟเฟคเตอร์														
อัตราควาร์ (Kvar) ละ		7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	-	-	-	-	-	-	-
ประเภทที่ 5 : ธุรกิจขนาดใหญ่														
ค่าความต้องการพลังงานไฟฟ้า														
1,000 กิโลวัตต์แรก คิดกิโลวัตต์ละ		25.00	22.00	21.00	29.00	39.00	56.00	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 1,000 กิโลวัตต์ขึ้นไป คิดกิโลวัตต์ละ		23.00	19.00	17.00	25.00	36.00	54.00	-	-	-	-	-	-	-
ทุก ๆ กิโลวัตต์ คิดกิโลวัตต์ละ		-	-	-	-	-	-	98.00	98.00	98.00	98.00	98.00	98.00	98.00
ค่าพลังงานไฟฟ้า														
200 หน่วยแรก คิดหน่วยละ		0.29	0.28	0.28	0.44	0.45	0.59	-	-	-	-	-	-	-
280 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		-	0.25	0.25	0.39	0.43	0.57	-	-	-	-	-	-	-
300 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 480 หน่วยขึ้นไป คิดหน่วยละ		-	0.17	0.17	0.36	0.40	0.52	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 500 หน่วยขึ้นไป คิดหน่วยละ		0.19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทุก ๆ หน่วย คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.81	0.99	1.23	1.54	1.54	1.54	1.52
ค่าเช่าเวอรัฟเฟคเตอร์														
อัตราควาร์ (Kvar) ละ		7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หน่วย : บาท

ประเภท/อัตราค่าไฟฟ้า	วันที่เริ่มใช้	24 ก.ย.	1 ต.ค.	1 ต.ค.	1 เม.ย.	1 พ.ค.	1 ส.ค.	1 ก.พ.	1 ต.ค.	10 ม.ค.	1 เม.ย.	1 ส.ค.	1 เม.ย.	1 เม.ย.
		2511	2513	2515	2517	2518	2520	2523	2523	2524	2524	2524	2525	2526
ประเภทที่ 6 : ธุรกิจขนาดใหญ่ในระยะเวลา OFF-PEAK														
<u>ระยะเวลา OFF - PEAK</u>														
ค่าความต้องการพลังไฟฟ้าต่อ 1 กิโลวัตต์		25.00	23.00	23.00	29.00	33.00	45.00	-	-	-	-	-	-	-
ค่าพลังงานไฟฟ้า หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) ละ		0.19	0.19	0.19	0.34	0.38	0.52	-	-	-	-	-	-	-
<u>ระยะเวลา ON - PEAK</u>														
ค่าความต้องการพลังไฟฟ้าต่อ 1 กิโลวัตต์		70.00	67.00	67.00	85.00	88.00	100.00	-	-	-	-	-	-	-
ค่าพลังงานไฟฟ้า หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) ละ		0.19	0.19	0.19	0.34	0.38	0.52	-	-	-	-	-	-	-
<u>ค่าเช่าเวอร์แทคเตอร์</u>														
อัตราควาร์ (Kvar) ละ		7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	-	-	-	-	-	-	-
ประเภทที่ 7 : ไฟฟ้าสำรอง														
ก. ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการใช้ไฟฟ้าสำรองในรอบเดือน														
<u>ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า</u>														
499 กิโลวัตต์แรก คิดกิโลวัตต์ละ		17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	-	-	-	-	-	-	-
เกินกว่า 499 กิโลวัตต์ขึ้นไป คิดกิโลวัตต์ละ		14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	-	-	-	-	-	-	-
ทุก ๆ กิโลวัตต์ คิดกิโลวัตต์ละ		-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
ข. ในกรณีที่เริ่มการใช้ไฟฟ้าสำรองในรอบเดือน														
คิดตามประเภทของอัตราค่าไฟฟ้าที่ขึ้นอยู่กับปกติหรือตามอัตราของไฟฟ้าสำรอง แล้วแต่จำนวนโหนดจะมากกว่านั้น														
ประเภทที่ 8 : อุตสาหกรรมขนาดเล็ก														
<u>ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า</u>														
ทุก ๆ กิโลวัตต์ คิดกิโลวัตต์ละ		-	-	-	-	-	-	98.00	98.00	98.00	98.00	98.00	98.00	98.00
<u>ค่าพลังงานไฟฟ้า</u>														
50 หน่วยแรก คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.81	0.99	1.19	1.48	1.48	1.48	1.46
150 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.80	0.98	1.18	1.47	1.47	1.47	1.45
200 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.79	0.97	1.17	1.46	1.46	1.46	1.44
เกินกว่า 400 หน่วยขึ้นไป คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.78	0.96	1.16	1.45	1.45	1.45	1.43

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หน่วย : บาท

ประเภท/อัตรากาไฟฟ้า	วันที่เริ่มใช้	24 ก.ย. 2511	1 ต.ค. 2513	1 ต.ค. 2515	1 เม.ย. 2517	1 พ.ค. 2518	1 ส.ค. 2520	1 ก.พ. 2523	1 ต.ค. 2523	10 ม.ค. 2524	1 เม.ย. 2524	1 ส.ค. 2524	1 เม.ย. 2525	1 เม.ย. 2526
<u>ค่าเช่าเวอร์แฟกเตอร์</u>														
อัตรากาเช่า (Kvar) ละ		-	-	-	-	-	-	7.00	7.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00
<u>ประเภทที่ 9 : อุตสาหกรรมขนาดใหญ่</u>														
<u>ค่าความต้องการพลังไฟฟ้า</u>														
ทุก ๆ กิโลวัตต์ คิดกิโลวัตต์ละ		-	-	-	-	-	-	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00
<u>ค่าพลังงานไฟฟ้า</u>														
200 หน่วยแรก คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.80	0.98	1.18	1.46	1.46	1.46	1.44
280 หน่วยต่อไป คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.79	0.97	1.17	1.45	1.45	1.45	1.43
เกินกว่า 480 หน่วยขึ้นไป คิดหน่วยละ		-	-	-	-	-	-	0.77	0.95	1.15	1.43	1.43	1.43	1.41
<u>ค่าเช่าเวอร์แฟกเตอร์</u>														
อัตรากาเช่า (Kvar) ละ		-	-	-	-	-	-	7.00	7.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00
<u>ประเภทที่ 10 : อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในระยะเวลา OFF-PEAK</u>														
<u>ระยะเวลา OFF-PEAK</u>														
ค่าความต้องการพลังไฟฟ้าต่อ 1 กิโลวัตต์		-	-	-	-	-	-	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00	65.00
ค่าพลังงานไฟฟ้า หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) ละ		-	-	-	-	-	-	0.76	0.94	1.14	1.42	1.42	1.42	1.40
<u>ระยะเวลา ON-PEAK</u>														
ค่าความต้องการพลังไฟฟ้าต่อ 1 กิโลวัตต์		-	-	-	-	-	-	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00
ค่าพลังงานไฟฟ้า หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) ละ		-	-	-	-	-	-	0.76	0.94	1.14	1.42	1.42	1.42	1.40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หน่วย : บาท

ประเภท/อัตราค่าไฟฟ้า	วันที่เริ่มใช้	24 ก.ย. 2511	1 ต.ค. 2513	1 ต.ค. 2515	1 เม.ย. 2517	1 พ.ค. 2518	1 ส.ค. 2520	1 ก.พ. 2523	1 ต.ค. 2523	10 ม.ค. 2524	1 เม.ย. 2524	1 ส.ค. 2524	1 เม.ย. 2525	1 เม.ย. 2526	
ค่าเช่าเวอร์เพคเตอร์															
อัตราเคอวาร์ (Kvar) ละ		-	-	-	-	-	-	7.00	7.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	
ประเภทที่ 11 : ไฟสาธารณะและไฟถนน															
ทุก ๆ กิโลวัตต์ชั่วโมง คิดหน่วยละ		*	*	*	0.50	0.50	0.50	0.50	0.68	0.88	1.18	1.18	1.18	1.16	
ประเภทที่ 12 : โรงพยาบาล สถานบริการสาธารณสุข และสถานศึกษาของรัฐ															
10 หน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง) แรกหรือน้อยกว่า		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.40	
เกินกว่า 10 หน่วยขึ้นไป หน่วยละ		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.84	

* หมายเหตุ ในช่วง มกราคม 2510 ถึง พฤศจิกายน 2516
คิดตามอัตราข้อกระแสไฟจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต
แห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การปรับอัตราค่าไฟฟ้า

การไฟฟ้านครหลวงใต้มีการปรับอัตราค่าไฟฟ้าในช่วงระยะเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมา ดังรายละเอียดในตารางที่ 15 ซึ่งการปรับอัตราค่าไฟตั้งแต่ ปี 2505 ถึงปี 2526 นั้น มีการปรับค่าไฟทั้งสิ้น 17 ครั้ง เป็นการปรับค่าไฟลดจากอัตราเดิม 10 ครั้ง และปรับค่าไฟเพิ่มขึ้นจากอัตราเดิม 7 ครั้ง เฉลี่ยอัตราการปรับค่าไฟเพิ่มจากอัตราเดิมก่อนปรับ หน่วยละ 5.08 สตางค์ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.875 จากอัตราเดิมก่อนปรับ มีระยะเวลาในการคงค่าไฟก่อนมีการปรับแต่ละครั้งประมาณ 14.8 เดือน และอัตราปรับค่าไฟฟ้าจากปี 2505 ถึงปี 2526 มีอัตราเพิ่มต่อหน่วย ถึง หน่วยละ 110.12 สตางค์ หรือเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 150.52 จากปี 2505 และอัตราปรับค่าไฟมีอัตราลดต่ำสุด หน่วยละ 0.73 สตางค์ หรือร้อยละ 0.39 ของอัตราเดิมก่อนปรับ คือเป็นอัตราในช่วงปี สิงหาคม 2524 - มีนาคม 2525 ส่วนอัตราสูงสุด ลดถึงหน่วยละ 9.70 สตางค์ หรือร้อยละ 14.7 ของอัตราเดิมก่อนปรับ คือเป็นอัตราในช่วงปี ตุลาคม-2507 - กันยายน 2509

สำหรับการปรับค่าไฟที่มีอัตราเพิ่มต่ำสุด มีการปรับเพิ่มขึ้นหน่วยละ 0.83 สตางค์ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 ของอัตราเดิม คือเป็นอัตราในช่วงปี เมษายน 2525 - มีนาคม 2526 ส่วนอัตราเพิ่มสูงสุด เพิ่มขึ้นหน่วยละ 33.05 สตางค์ ซึ่งเป็นการเพิ่มในช่วงปี เมษายน 2524 - กรกฎาคม 2524 แต่หากดูอัตราเพิ่มร้อยละสูงสุดจะเป็นอัตราเพิ่มในช่วงปี เมษายน 2517 - เมษายน 2518 โดยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 41.53 จากอัตราก่อนปรับ ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มที่ได้ผลกระทบจากวิกฤติการณ์น้ำมันช่วงแรก

ถ้านำมาพิจารณาเป็น 2 ช่วง คือก่อนเกิดวิกฤติการณ์น้ำมันและเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน มีการปรับอัตราค่าไฟฟ้าดังนี้

ก่อนวิกฤติการณ์น้ำมัน (ตุลาคม 2505 - มีนาคม 2517) มีการปรับค่าไฟ 7 ครั้ง เป็นการปรับค่าไฟลดจากอัตราเดิมทั้ง 7 ครั้ง โดยมีการปรับลดลงมาเฉลี่ยจากอัตราเดิมก่อนปรับ หน่วยละ 4.69 สตางค์ หรือลดลงอัตราร้อยละ 8.08 ของอัตราเดิมก่อนปรับ โดยมีระยะเวลาในการคงค่าไฟก่อนมีการปรับแต่ละครั้งประมาณ 19 เดือน (การปรับในช่วงนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐที่จะให้มีการปรับค่าไฟลดลงทุก ๆ 2 ปี) และได้มีการปรับค่าไฟอัตราลดต่ำสุด 1.61 สตางค์ ต่อหน่วย หรือลดลงร้อยละ 3.84 ของอัตราเดิมโดยลดในช่วงปี ตุลาคม 2515 - มีนาคม 2517 ส่วนอัตราลดสูงสุดลดลง 9.70 สตางค์ ต่อหน่วย หรือลดลง

ร้อยละ 14.70 ของอัตราเดิมก่อนลดลง โดยลดในช่วง ตุลาคม 2507 - กันยายน 2509 และอัตราค่าไฟฟ้าตั้งแต่ 2505 - 2517 หรือก่อนวิกฤติการณ์น้ำมันมีอัตราค่าไฟลดลงถึงหน่วยละ 31.22 สตางค์ จากปี 2505 หรือลดลงร้อยละ 42.67

วิกฤติการณ์น้ำมัน (เมษายน 2517 - 2526) มีการปรับค่าไฟฟ้า 10 ครั้ง เป็นการปรับค่าไฟเพิ่มจากอัตราเดิมเกือบทุกครั้ง และมีเพียง 3 ครั้ง ที่เป็นการปรับค่าไฟลดจากอัตราเดิม คือในช่วง สิงหาคม 2524 - มีนาคม 2525 กับช่วง เมษายน 2525 - มีนาคม 2526 และช่วง เมษายน 2526 - ปัจจุบัน ซึ่งช่วงเมษายน 2525 - มีนาคม 2526 นั้น ได้มีการลดอัตราค่าไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัยในช่วงการใช้ไฟฟ้า 36 - 300 หน่วย ลงหน่วยละ 10 สตางค์ แต่เนื่องจากมีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น และอัตรามีลักษณะก้าวหน้า คือเมื่อใช้ไฟมากราคาต่อหน่วยจะแพงขึ้น มีผลให้อัตราเฉลี่ยสูงขึ้น จากอัตราเฉลี่ยประมาณหน่วยละ 184.46 สตางค์ เป็นอัตราเฉลี่ยประมาณหน่วยละ 185.28 สตางค์

การปรับค่าไฟฟ้าในช่วงวิกฤติการณ์น้ำมันนี้ เฉลี่ยอัตราที่ปรับเพิ่มขึ้นหน่วยละ 14.30 สตางค์ หรือ อัตราร้อยละ 17.34 ของอัตราเดิมก่อนปรับ โดยมีระยะเวลาในการคงค่าไฟเฉลี่ยก่อนมีการปรับแต่ละครั้งนานประมาณ 12 เดือน ซึ่งมีระยะเวลาเร็วกว่าก่อนเกิดวิกฤติการณ์น้ำมันเฉลี่ยประมาณ 7 เดือน อัตราที่ปรับเพิ่มสูงสุดปรับเพิ่มอีกหน่วยละ 33.05 สตางค์ จากหน่วยเดิมเป็นการเพิ่มในช่วง เมษายน 2524 - กรกฎาคม 2524 แต่หาพิจารณาการเพิ่มในอัตราส่วนร้อยละของอัตราเดิมจะเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 41.53 ซึ่งเป็นการเพิ่มในช่วง เมษายน 2517 - เมษายน 2518

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 แสดงการปรับอัตราค่าไฟฟ้าตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2505 - 2526

หน่วย : สตางค์

ช่วงระยะเวลา	อัตราเฉลี่ยต่อหน่วย/สตางค์		อัตราเพิ่ม/ลดจากอัตราเดิมก่อนปรับ	
	อัตราเดิม	อัตราใหม่	ต่อหน่วย	%
<u>ก่อนเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน</u>				
ตค.2505 - กย.2506	73.16	68.90	- 4.26	- 5.82
ตค.2506 - กย.2507	68.90	65.98	- 2.92	- 4.24
ตค.2507 - กย.2509	65.98	56.28	- 9.70	-14.70
ตค.2509 - กย.2511	56.28	49.47	- 6.81	-12.10
ตค.2511 - กย.2513	49.47	45.18	- 4.29	- 8.67
ตค.2513 - กย.2515	45.18	41.94	- 3.24	- 7.17
ตค.2515 - กย.2517	41.94	40.33	- 1.61	- 3.84
<u>เกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน</u>				
เมย.2517 - เมย.2518	40.33	57.08	16.75	41.53
พค. 2518 - กค. 2520	57.08	61.03	3.95	6.92
สค. 2520 - มค. 2523	61.03	79.41	18.38	30.12
กพ. 2523 - กย. 2523	79.41	112.17	32.76	41.25
ตค. 2523 - ธค. 2523	112.17	132.57	20.40	8.19
มค. 2524 - มีค. 2524	132.57	152.57	20.40	18.19
เมย.2524 - กค. 2524	152.14	185.19	33.05	21.72
สค. 2524 - มีค. 2525	185.19	184.46	- 0.73	- 0.39
เมย.2525 - มีค. 2526	184.46	185.28	0.83	0.45
เมย.2526 - ปัจจุบัน	185.28	183.28	- 2.00	- 1.08
<u>เฉลี่ยอัตราค่าไฟฟ้า (SD)</u>			5.08(13.190)	6.875(15.41)
ก่อนเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน (SD)			- 4.69(2.526)	- 8.08(3.761)
เกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน (SD)			14.30(12.454)	17.34(15.50)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ช่วงระยะเวลา	อัตราเพิ่ม/ลดจากอัตราเดิมก่อนปรับ	
	ต่อหน่วย	%
<u>เฉลี่ยระยะเวลา(เดือน)ในการคงค่าไฟแต่ละครั้ง (SD)</u>	14.8 (8.788)	
ก่อนเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน (SD)	19.0 (5.385)	
เกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน (SD)	12.0 (9.475)	
<u>อัตราลดค่าไฟฟ้า</u>		
- อัตราลดต่ำสุด (ปีที่มีการปรับ)	0.73 (สค.2524-มีค.2525)	0.39 (ลค.2527-มีค.2525)
- อัตราลดสูงสุด (ปีที่มีการปรับ)	9.70 (ตค.2507-กย.2509)	14.70 (ตค.2507-กย.2509)
<u>อัตราเพิ่มค่าไฟฟ้า</u>		
- อัตราเพิ่มต่ำสุด (ปีที่มีการปรับ)	0.83 (เมย.2525-มีค.2526)	0.45 (เมย.2525-มีค.2526)
- อัตราเพิ่มสูงสุด (ปีที่มีการปรับ)	33.05 (เมย.2524-กค.2524)	41.53 (เมย.2517-เมย.2518)
<u>อัตราปรับค่าไฟฟ้า (2505-2526)</u>	110.12	150.52
ก่อนวิกฤติการณ์น้ำมัน(2505-2517)	-31.22	-42.67
วิกฤติการณ์น้ำมัน (2517-2526)	142.95	354.45

ประเภทของผู้ใช้ไฟฟ้าในปัจจุบัน

ปัจจุบันการไฟฟ้านครหลวงแบ่งผู้ใช้ไฟฟ้าออกเป็น 9 ประเภท ตามลักษณะการใช้ไฟฟ้าดังต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 บ้านอยู่อาศัย สำหรับแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในบ้านอยู่อาศัย ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้อง วัดและโบสถ์ของศาสนาต่าง ๆ โดยต่อผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

ประเภทที่ 2 ธุรกิจขนาดเล็ก สำหรับแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในอาคารพาณิชย์ อาคารสาธารณะ และอาคารที่เป็นโรงงานสำหรับประกอบอุตสาหกรรม ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความต้องการพลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 15 นาทีที่สูงสุด ต่ำกว่า 30 กิโลวัตต์ โดยต่อผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

ผู้ใช้ไฟประเภทที่ 2 นี้ หากในรอบเดือนใดมีความต้องการพลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 15 นาทีที่สูงสุดตั้งแต่ 30 กิโลวัตต์ขึ้นไป จะจัดเข้าอยู่ในประเภทที่ 3 ประเภทที่ 4 หรือประเภทที่ 5 แล้วแต่กรณี จะจัดเข้ามาอยู่ในประเภทที่ 2 อีก ต่อเมื่อความต้องการพลังไฟฟ้าดังกล่าวลดต่ำกว่า 30 กิโลวัตต์ ติดต่อกันเป็นเวลา 12 เดือน

ประเภทที่ 3 ธุรกิจขนาดใหญ่ สำหรับแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในอาคารพาณิชย์ และอาคารสาธารณะ ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความต้องการพลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 15 นาทีที่สูงสุด ตั้งแต่ 30 กิโลวัตต์ขึ้นไป โดยต่อผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

ประเภทที่ 4 อุตสาหกรรมขนาดเล็ก สำหรับแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในอาคารที่เป็นโรงงานสำหรับประกอบอุตสาหกรรม ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความต้องการพลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 15 นาทีที่สูงสุด ตั้งแต่ 30 - 499 กิโลวัตต์ โดยต่อผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

ประเภทที่ 5 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ สำหรับแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในอาคารที่เป็นโรงงานสำหรับประกอบอุตสาหกรรม ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความต้องการพลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 15 นาทีที่สูงสุด ตั้งแต่ 500 กิโลวัตต์ขึ้นไปโดยต่อผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

ประเภทที่ 6 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในระยะเวลา OFF - PEAK สำหรับแสง

สว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในอาคารที่เป็นโรงงานสำหรับประกอบอุตสาหกรรม ตลอดจน บริเวณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความต้องการพลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 15 นาทีที่สูงสุด ตั้งแต่ 1,000 กิโลวัตต์ขึ้นไป และสามารถหยุดหรือลดการใช้ไฟฟ้าได้ในระยะเวลา ON - PEAK ซึ่งในเวลานี้ตกอยู่ในระหว่างเวลา 18.30 - 20.30 นาฬิกา ของทุก ๆ วัน ; ทั้งนี้ต้องต่อผ่าน เครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

ประเภทที่ 7 ไฟฟ้าสำรอง สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทธุรกิจและประเภทอุตสาหกรรม ซึ่ง

1. ต้องการใช้พลังไฟฟ้าตั้งแต่ 300 เควีเอ ขึ้นไป
2. โดยปกติรับพลังไฟฟ้าจากแหล่งอื่น หรือใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าของตนเอง ในการจ่ายพลังไฟฟ้าให้ภาระ (Load) ของผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมดหรือบางส่วน
3. ต้องการพลังไฟฟ้าจากการไฟฟ้าผ่านครหลวง โดยผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว เพื่อใช้สำรองเมื่อเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของตนเอง หรือพลังไฟฟ้าจากแหล่งอื่นขัดข้อง หยุดชั่วคราว หรือในภาวะฉุกเฉิน

ประเภทที่ 8 ไฟสาธารณะและไฟถนน สำหรับแสงสว่างในที่สาธารณะและถนนต่าง ๆ

ประเภทที่ 9 โรงพยาบาล สถานบริการสาธารณสุข และสถานศึกษาของรัฐ สำหรับแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ภายในอาคารที่ใช้ประกอบการของโรงพยาบาล สถานบริการสาธารณสุข และสถานศึกษาของรัฐ โดยต่อผ่านเครื่องวัดไฟฟ้าเครื่องเดียว

สรุปแนวทางในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้าผ่านครหลวงไว้ว่า การไฟฟ้าผ่านครหลวงได้คำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนในการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าเป็นรายปีแล้วจำแนกต้นทุนนั้นไปตามประเภทของผู้ใช้ไฟฟ้า และกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าให้มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายนั้นและสมเหตุสมผล /ต่อไปจะศึกษาถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนในการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกรกำหนดอัตราค่าไฟฟ้า เพื่อสร้างตัวแบบทางการเงินในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้า